

MEESTER KON HET WEER

DOOR

MIEN LABBERTON

De jongens van de zesde stonden op een kluit bij elkaar op de speelplaats en redeneerden druk. Het was nog even vóór half twee. Een sliert meisjes, arm in arm, liep telkens langs hen heen, en hier en daar kreeg een jongen „bij ongeluk” een duw. Dan vlogen de schampere opmerkingen heen en weer.

„Kijk waar je loopt, uilskuiken.”

„Ga jij liever een stap op zij, onbeleefde bok.”

„Voor jou zeker!”

Een uitgestoken tong was het veelzeggende antwoord.

„Lefhebbers!” zei Maartje de Mooy, en de lange meisjesrij slenterde voort. Mia Boogmans begon opeens te lachen. „We zijn eigenlijk alleen maar jaloers,” zei ze. Maar niemand gaf haar gelijk. „Stel je voor!” bitste Lidy de Vries. „Verbééld je!” Annie den Hertogh haalde haar schouders op. „Jaloers? Waarop?” zei Ali Bengta, „het is nog al wat om jaloers op te zijn.”

„Op zo'n jongensbende zeker!” dikte Truus Venema nog aan. „Het zal wat zijn, die hele fuif.”

Maar Mia Boogmans was niet zo gauw uit het veld geslagen. „We zijn alleen maar jaloers,” herhaalde ze, „en daarom doen we zo misselijk nesterig. 't Is eigenlijk idioot.”

't Was maar goed, dat juist de schoolbel begon te luiden. Die dreef allen naar binnen en de gedachten kregen een andere richting.

Toch zat Meester Hoogkamp die middag onder het schriftelijk rekenwerk zijn klas telkens aandachtig gade te slaan. Er was iets, dat hem niet aanstond. En dat was er niet nu, deze middag alleen, het was er al enige máanden. Kort na Pinksteren had hij het voor het eerst opgemerkt. Zijn klas was dezelfde klas niet meer. Ze was altijd een eenheid geweest, een plezierige, bij-elkaar-behorende groep van twee en dertig kinderen, die af en toe kibbelden, natuurlijk, en ruzie maakten, natuurlijk, maar die elkanders lief en leed deelden en altijd klaar stonden om voor elkander op te komen. Hij dacht opeens, en er kwam een glimlach om zijn lippen, aan het geval van de gebroken ruit, vlak vóór de Paasvacantie. Joost van den Dokter had met voetballen een ruit ingetrapt, een grote. De jongen had zijn tranen nauwelijks kunnen bedwingen. „Nou mag ik niet uit in de vacantie,” had hij gezegd, „en ik zou naar Opa zijn gegaan.” De hele klas wist, en Meester Hoogkamp wist het, hoe dol Joost op zijn grootvader was. En dat zijn vader streng was, en niet te vermurwen, dat wisten ze ook. En dat de ruit f 3.50 kostte, net zo veel als het spoorkaartje naar Opa. „De gulden en de rijksdaalders groeien me niet op m'n rug jongen,” had

Dokter tegen zijn zoon gezegd, „jij moet maar eens een lesje hebben. 't Zal Opa verdriet doen.”

Dat alles had de klas geweten, en toen was op de tweede dag na het ongeluk Ali Bengta met haar voorstel gekomen: „Als we nou allemaal een dubbeltje uit onze spaarpot gaven, Meester, en u ook, dan hoefde Joost er zelf nog maar twee extra dubbeltjes bij te doen. Dan hoeft zijn vader niks te betalen. Misschien mag hij dan toch naar zijn Opa.”

En het was gelukt! Tegen zoveel solidariteitsgevoel was Dokters vaderlijke toorn niet bestand geweest.

Meester Hoogkamp fronste de wenkbrauwen. Als datzelfde nú eens gebeurd was? Zou Ali dan ook met haar voorstel voor de dag zijn gekomen? En opeens wist Meester, wát er eigenlijk veranderd was in zijn klas. Het was geen „klas” meer. Het was een groep jongens en een groep meisjes, die binnen dezelfde muren werkten en leerden, maar het waren twee kampen geworden, die elkander telkens en telkens weer hun lelijkste kanten lieten zien. Allerlei vervelend gegichel van de meisjes, allerlei hatelijke opmerkingen van de jongens, kwamen hem uit de laatste tijd in de herinnering, en de rimpels in zijn voorhoofd werden dieper. Hoe was dat gekomen? Waardoor kwam het, dat hij geen „klas” meer had, maar twee groepen van elkander onvriendelijk gezinde kinderen? Jongens en meisjes zaten elkaar natuurlijk altijd wel eens in het vaarwater, nu om dit, dan om dat, maar zoals het nú langzamerhand was geworden, dat was iets anders.

Zelfs de drie weken grote vakantie hadden geen verbetering gebracht. Integendeel. Was het vroeger ooit voorgekomen, dat een meisje iets van een jongen klikte, zoals Lidy hem vanmorgen bij het lesopzeggen overgebiefd had, dat Nico Albers onder de bank in zijn boek zat te kijken? Had vroeger ooit één van zijn jongens zo'n flauwe streek uitgehaald als Geert Kleinjan vorige week, toen hij van een der beide lange vlechten van Ali, waarop het kind terecht trots was, een stuk had afgeknipt? Nóóit waren er vroeger zulke dingen voorgekomen, wél geharrewar en plagerij, maar geen doelbewuste onaangenaamheden, die werkelijk pijn deden. Vaak was het hem tegenwoordig, of de kinderen ook jegens hem anders waren geworden. Hij miste hun open blik, hun bij hem aan-komen-zetten met alles en nog wat, hun echte pret om onnozele niemendalletjes, hun gloeiende ijver onder het werk. Ja, dát ook — Meester Hoogkamp bekende het zichzelf met moeite, omdat hij het zo akelig vond. Zijn kinderen deden lang niet meer zo hun best, noch de jongens, noch de meisjes. Ze werkten wel, ze leerden wel, maar de echte plezierige fut was er uit, net alsof hun gedachten er nooit meer echt hélemaal bij waren. Kijk, nu ook weer. Wat zaten die jongens daar nou te gniffelen en te smoezen, in plaats van te werken.

„Ben je klaar, Huib, dat je zo zit te rentenieren?”

De jongen schrok op. „Nee, Meester, nog niet.”

„Nou dan. En jij, Joost, jij moest dunkt me maar lid van de ouwe-heren-societeit worden. Daar kun je straffeloos kletsen, hier niet, zie je.”

Joost keek wat onzeker op. Was het ernst of een grapje?

„Het komt van de fuif, Meester,” zei hij maar gauw.

„Wat voor fuif?”

„Henk z'n vader en moeder hebben Zondag de koperen bruiloft en hij mag al de jongens van z'n klas vragen! Het wordt een knalfuif.”

Meesters gezicht verhelderde. Zo'n feest in het vooruitzicht — dat hield natuurlijk de gedachten bezig. En dan nog wel bij Henk, de meest getapte van de klas.

„Alleen de jongens ?” vroeg hij. „De meisjes niet ?”

„Natuúrlijk niet,” viel Henk in. „Al die idiote blagen zeker.”

Een hevig protest volgde uit de meisjesbanken. Geroep en getier, zelfs al een paar scheldwoorden, vlogen over en weer. Een bende kwetterende mussen, dacht Meester, tegenover een troep snerkende spreeuwen. Hij hief zijn hand op, maar het middel was niet voldoende. Met kracht sloeg hij met zijn liniaal op het tafeltje.

„Jullie zijn onuitstaanbaar vervelend tegenwoordig. Al is de wereld in rep en roer, daarom hoeven jullie dat binnen onze muren niet na te doen. Aan je werk, en vlug. De enige verstandige onder jullie is Dorus.”

De jongens werden stil. Haast al te stil opeens, vond Meester. Weer kreeg hij dat gevoel, dat hij zijn kinderen niet meer kende, niet meer begreep. Zijn blik bleef rusten op Dorus Meeter. De jongen had niet meegedaan met het plotseling tumult, maar was stil door blijven werken. En toch was hij, wat al meermalen was gebleken, een heftige driftkop. Hij was nog betrekkelijk een nieuweling in de klas. Na de Pinkstervacantie was hij gekomen. Hij was anders dan de andere jongens, een zoon van den nieuwen veerman, een kind van héél eenvoudige mensen. De vader was vroeger schippersknecht geweest. Weer keek Meester naar Dorus. De jongen was anders gekleed dan de anderen. In de mouwen van zijn trui zaten grote ingebreide plekken, waar ze aan de elbogen versleten was geweest, plekken van wat andere kleur dan de trui. Zijn haren hingen sliertig om zijn ogen, zijn handen waren hard en bruin, de nagels niet al te schoon. Hij kwam op klompen naar school. Het was Meester al vaak opgevallen, dat hij weinig meespeelde met de anderen. In het speelkwartier zat hij gewoonlijk met een boek in het raamkozijn, terwijl de andere kinderen stoeiden en ravotten en rondraafden. Toen hij pas op school was gekomen, was er eenmaal een heftig gevecht geweest tussen Dorus en Henk, waarvan Meester de eigenlijke reden nooit had begrepen.

Meester schrok opeens op — de grote bel luidde. Het was al vier uur ! Hij tikte. „Ophouden !”

Hij liep vlug langs de banken en haalde de schriften op. Het klasselokaal stroomde leeg. Daarbuiten lachte een stralende Septemberzon.

„Ga je mee zwemmen ?”

Meester, die voor het open raam zijn kinderen na stond te kijken, lachte. Zó warm kon het niet zijn, of ze hadden nog wel zin de lange zonnige weg af te leggen, die naar het rivierbad voerde, sommigen op de fiets, anderen achterop, de minst fortuinlijken te voet. Het was dit jaar een echte zomer voor het water. Het was ook een zomer, waarin datzelfde water vele onvoorzichtigen tot slachtoffer eiste. Hij wilde tegen het raam tikken, om nog even tot voorzichtigheid te manen, maar hij hield meteen zijn hand tegen. Er trof hem iets. Twee jongens stonden tegenover elkaar, beiden met rode gezichten : Henk en Dorus. Een paar anderen, op kleine afstand, keken toe.

„Nou, wat moet je ?” hoorde hij Henk nijdig vragen.

„Ik moet jou wat zeggen.” De stem van Dorus Meeter klonk, alsof de jongen zich met moeite kalm hield. „Ik zou niet eens willen komen, maar

als jij tegen je vader gezegd hebt, dat je alle jongens van je klas hebt gevraagd, dan ben je een misselijke lafaard."

"Och vent, vlieg op."

"Dat is alles," zei Dorus. Hij draaide zich om en liep de straat uit. De anderen kwamen op Henk toe.

"De knul is natuurlijk nijdig," zei Guus Daems, "maar zo'n mestkruier kun je toch niet vragen! Hij werkt buiten schooltijd bij boer Draayer. Moet je zien, hoe-ie er dan uitziet! Te vies om 'm an te raken."

Henk zei niets meer. Meester zag de drie vrienden voortlopen. Een paar meisjes draalden nog aan de overkant van de straat.

"Net goed!" schreeuwden ze tegen de jongens, "Dorus heeft groot gelijk!" Henk en Guus stoven op hen af. Werd dat vechten, jongens met meisjes?

Werd dat vechten? Jongens met meisjes?

Meester kon zich nauwelijks bedwingen. Toch was er iets dat hem waarschuwde, zich er liever niet mee te bemoeien. En dat „iets” was de uitdrukking op het gezicht van Guus Daems.

„Houden jullie je mond maar!” hoorde hij Guus zeggen. „En jij vooral, Ali. Denk maar niet, dat wij het niet weten. Jij bent de pest van jullie hele troep. Wij weten het best, hoor.”

„Wát weet je?” De meisjesstem klonk schel en brutaal.

„Dat mijn zuster lid is van S.E.V.”

„O ja? Wat een nieuwtje!” Het klonk spottend, maar de ruzie was ineens uit. Jongens en meisjes gingen ieder huns weegs.

Meester Hoogkamp trok met een ruk het raam dicht. Niets begreep hij er van. Het enige wat hem duidelijk was geworden, was, dat Henk alle jongens gevraagd had, op één na, en dat speet hem erg. Keken jongens van dezelfde klas naar elkanders verstellde kleren of vuile handen? Was

Dorus' armoedig voorkomen wèrkelijk de enige reden? Hij kon het nauwelijks geloven. Hij dacht aan de lange jaren, die hij nu op deze dorps-school was. Hoeveel eenvoudige jongens met gelapte kleren waren beste kameraden geweest met notaris- en dokters- en burgemeesters-zoontjes? Er moest iets anders zijn. Maar wat? En die meisjes? Ali Bengta „de pest van de hele troep?” Wat in vredesnaam moest dat betekenen? En het kind was op deze woorden niet eens woedend opgestoven. Wat had Guus Daems' ouder zusje er mee te maken? S.E.V. was de croquetclub uit de nabije stad, „Sport en Vriendschap”. Ali was een van de „kranen” van de dorpsclub. Er was in het voorjaar een wedstrijd geweest. Die hadden de dorpsmeisjes gewonnen. De tegenmatch was nog altijd niet gespeeld. Waarom duurde dat eigenlijk zo lang?

Meester Hoogkamp nam zijn hoed van de haak. Hij zuchtte. Het gevoel der laatste maanden, dat „zijn kinderen” geen open boek meer voor hem waren, was in de laatste ogenblikken erg toegenomen. Hij liep de lange schoolgang door. De straat lag leeg en verlaten. Hoe vaak was hij, omstuwd van kinderen die op hem hadden gewacht, langs de zonnige, bloemrijke tuintjes naar zijn eigen woning gelopen? Nu liep hij alleen. En het was hem of de dahlia's minder vrolijk bloeiden en de zonnebloemen meer gebogen hingen dan ze het vorig jaar hadden gedaan.

De hele avond lang kwamen de jonge gezichten van Henk en Dorus, van Ali en Guus telkens weer voor zijn peinzende ogen.

De zomerse warmte van de Septembermaand was voorbij. De eerste Octoberweken kleurden de brede dorpslaan rood en bruin en geel; de laatste jonge zwaluwen hadden dagen lang rond de oude kerktoren gezwierd, maar waren nu toch ook hun lange reis naar warmer streken begonnen. Er was een frisse herfstprikkeling in de lucht, vol kruidige geur van oostindische kers en chrysanten.

Het was Zaterdagmiddag. Een jongen fietste de Dorpslaan door en sloeg de hoek om, de weg op die naar de rivier voerde. Het was Henk Meyveldt. Hij zat te fluiten, maar wie hem goed kende, zou toch aan zijn gezicht gezien hebben, dat hij niet echt vrolijk was. De laatste dagen had hij telkens dat vervelende gevoel, dat hij geen echte vriend had. O ja, alle jongens van de klas mochten hem, ze deden bijna altijd wat hij voorstelde, hij was eigenlijk zo'n beetje de leider van de jongens van de zesde, en toch —. Hij had gemeend in Guus Daems een echten vriend te hebben, maar Guus was een strooplikker, die hem in alles naar de mond praatte. En een fikse kerel was hij ook niet. Wie vond het nu bij dit fijne weer te koud om te gaan zwemmen en kanoën? Nou, graag of niet, hoor. Die kou was natuurlijk maar een smoesje — Guus was bang om met de kano buiten het bad te gaan, wat hij, Henk, van den badmeester mocht. Misselijk, om je achter zo'n smoesje te verschuilen. Hè, had hij maar een echte, fijne vriend, met wien je over alles goed praten kon, over school en voetbal, over Zondagschool ook en over de dingen die je dwars zaten. Maar dat kon hij met Guus niet, want die gaf hem altijd gelijk en vond alles wat hij, Henk, zei of deed, mooi en flink en goed.

De jongen fietste harder door. Hij floot niet meer. Hij dacht opeens aan een anderen jongen, die niet alles mooi en goed vond wat Henk Meyveldt zei en deed. Een jongen, die de moed had voor zijn arme, hardwerkende

moeder op te komen en voor de waarheid. Maar die jongen werd door niemand van de klas meegeteld, omdat hij, Henk, het voorbeeld had gegeven, hem links te laten liggen. Nou ja, natuurlijk ook. Waarom was die vent ook zo lichtgeraakt? Was dat nou zo erg, dat je hem vroeg of zijn moeder kleurenblind was?

Binnen in Henk's hart begon iets luid te kloppen. En te praten. Och nee, Henk, zei die stem van binnen, die vraag zou op zichzelf niets erg zijn geweest. Maar die vraag, in verband met zijn gelapte trui en met jouw spottende ogen en honende stem, was wél erg voor een jongen die zijn moeder liefheeft, ook al is ze arm en al breite ze stukken in zijn trui van een andere kleur. Henk's adem ging sneller. Met geweld legde hij die stille stem het zwijgen op. Wat een onzin, daar nou nog over te zeuren. Dat was immers máánden geleden gebeurd en alleen Guus, die hem nog even te hulp was gekomen, wist waarom hij en Dorus toen eigenlijk zo gevochten hadden. Guus had het „niks erg” gevonden en had Dorus een „idiote driftkop” genoemd, die een ander aanvloog om niemandal.

Hè, gelukkig, hij was er. Henk sprong van zijn fiets en voelde, hoe hij verlangde naar het water. Naar de frisse rimpeling van de riviergolven tegen zijn warme lichaam, naar de inspanning van zijn spieren, en ook naar de ruime wijidheid om hem heen van land en water en hoge hemel. Hij wilde vanmiddag de grote duik halen, en dan in de kano gaan. Dat lichte voortglijden, alleen in het ranke bootje, vond hij altijd een heerlijkheid. Hij was een goeie zwemmer en met den strengen badmeester beste maatjes. Guus hield niet van den badmeester, dacht hij nog even, al zei Guus het nooit, je kon het toch best merken.

Vlug zette hij zijn fiets in het rek, nam zijn nummertje in ontvangst en repte zich naar zijn hokje. Even later sprong hij in het diepe. De badmeester zwaaide hem toe.

„Grote duik en kano!” riep Henk.

„Komt in orde, Cheffie!”

En het kwam in orde. Zodra de badmeester met zijn hengelleerling klaar was, kreeg Henk den gordel om en stapte de hoogste spring- en duiktoren op. Vorige maal had hij nog niet goed gedurfd — nu wou hij. Even stond hij aarzelend daarboven op het kleine platform, boven hem de blauwe verre hemel, onder hem het glinsterend water en het gekriemel van zwaaiende armen en benen.

„Niet lanterfantent!” riep de badmeester. „Je hoeft heus niet over je testament te staan denken! Armen vooruit, kop gebogen, veren, ronde rug, teenstand. Laat je maar glijen, hùpla! Daar gaat-ie!”

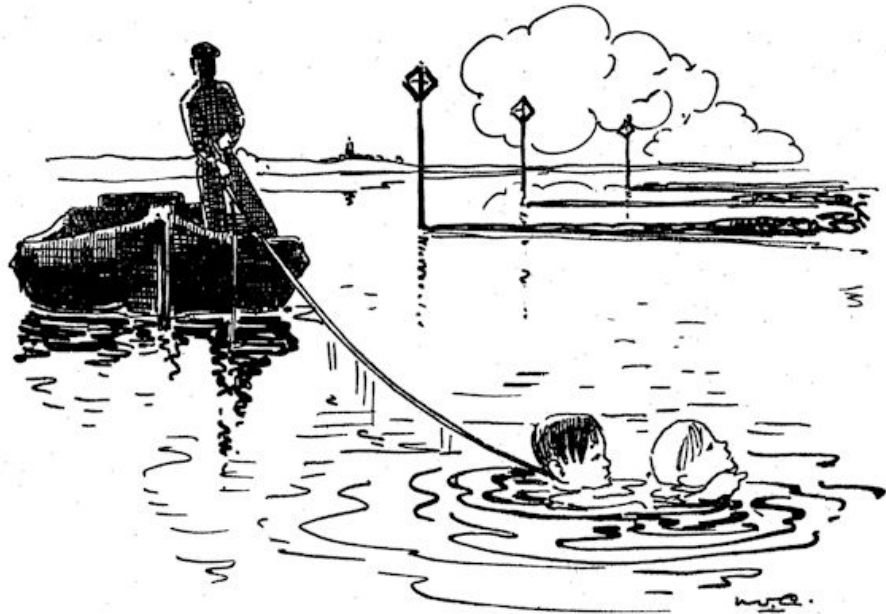
Hij vierde het lange touw. Enkele seconden was er geen Henk te zien. Toen kwam hij midden in het bad boven water. Er ging een hoeraatje op. De jongen proestte, met lachend gezicht, en zwom naar den badmeester toe. „Gehaald! Een half uur de kano tot beloning, man!” Het verweerde gezicht van den vroegeren derden stuurman bij de grote vaart glom van genoegen. Zulke jongens, daar had hij schik in.

Henk had zich meteen van een der beide kano's meester gemaakt, stapte er in en pagaaide van de kant, het bad door, het open rivierwater in.

„Geen branie!” hoorde hij zich nog naroeppen, „je weet wat je mag, en méér mag je niks!”

„Dik in orde!” schreeuwde hij terug en gleed voort, met de lichte stroom

mee, langs de grens van het bad. Jongens, hoe ketig ! Hij had het gedurfd, nu durfde hij het altijd, de eerste keer was de moeilijkste, nu durfde hij wel zonder gordel ook. Jammer, dat er nu niemand was, om dit eens fijn aan te vertellen. Als je er op school over praatte, leek het dat je opsnijen wou. Moeder zou alleen maar zeggen „jongen, pas toch op” en Vader zou zeggen „ik wou dat je even goed rekenen kon als zwemmen”. Alleen de badmeester begreep het. Maar die kende hem toch ook eigenlijk helemaal niet. Die kende hem alleen hier, in het zwembad, waar hij een der flinksten was. Die kende hem niet zoals . . . zoals Dorus Meeter hem kende . . .

Hij liet zich meevoeren . . .

Iets van de vreugde en de glorie van deze middag begon te verbleken. De pagaai ging op en neer, op en neer, de kano gleed voort, in de verte kwam een schuit nader, het bad lag achter de rug van den regelmatig peddelenden jongen, die echter niet meer helder rondkeek, maar aan andere dingen zat te denken dan aan de orders van den badmeester. Opeens schrok hij op. Wat was dat ? Waarom deed de kano zo raar ? Waarom gehoorzaamde ze hem niet ? Uit de verte hoorde hij een luide kreet, een harde, doordringende schreeuw. Hij kon de pagaai niet bewegen zoals hij wilde, het bootje niet rustig voort laten glijden. Het dobberde, sterker en sterker, zwenkte op en neer, krampachtig probeerde Henk het in toom te houden, het lukte niet, het lukte niet, de badmeester schréuwde, en opeens begreep hij : de wervelstroom ! Hij had zitten suffen, hij had niet op de sperdraad van de draaikolk gelet, die ieder toch wist dat hier was, hij was te ver gegaan, onder de draad door geglipt, hij moest terug, terug, als de kano omsloeg was hij verloren, werd hij in de diepte gezogen, maar

hij kòn niet omdraaien, wáár was die sperdraad ? Zijn hart bonsde, zijn ogen tuurden strak en zagen de ijzeren draad, op enkele meters afstand, maar hij kòn er niet komen, hij gaf een doordringende gil — de kano dook, en sloeg om. Zijn gedachten zeiden „zwemmen, zwemmen,” zijn armen zwaaiden, maar zijn benen konden niet, en zijn hoofd was te zwaar, te zwaar om het boven water te kunnen houden . . .

Het was alles in een seconde gebeurd. Maar in diezelfde seconde gebeurde ook nog iets anders. Op de aanvarende schuit bond een man een jongen een stevig touw om het middel, de jongen sprong overboord en zwom met verwoede snelheid de enkele meters, die hem van de plek van het ongeluk scheidde. Henk voelde een greep aan zijn been. Die greep rukte hem los uit de bedwelmig, die al over hem begon te komen. Hij voelde een duw tegen zijn hoofd, dat nu weer boven het water uitkwam.

„Hálen !” hoorde hij roepen.

De wilde grijpstream liet af. Henk kòn niet zwemmen. Alles aan hem leek hem zwaar als lood. Hij liet zich meevoeren door den ander, die hem wonderlijk bekend voorkwam, hij voelde voortdurend diens hand onder zijn kin en hij gleed willoos door het water. Toch grepen zijn vingers de rand van de schuit. Hij werd aan boord getrokken. Naast hem, nat en hijgend, met al zijn kleren aan, stond Dorus Meeter.

„Dat was op het nippertje af, maat,” zei de schipper.

Henk trilde. Hij kon niet antwoorden, en keek schichtig naar Dorus, die zijn natte plunje uittrok. Opeens schoot er iets door zijn troebele gedachten.

„De kano !” stotterde hij.

„Daar zijn ze al met de roeiboot op af, uit het bad,” zei de schipper. „Ze zullen hier wel langszij komen. Je kan zo instappen.”

Henk zag de roeiboot naderen. De kano dreef er naast. Dorus greep hem bij de arm.

„Geen geklets hierover, hoor je,” zei hij. „Ik wil geen heilig boontje lijken. Ik zou een kat of een hond ook nagesprongen zijn. Vanzelf, want ik wil schipper worden, al weet ik niet hoe.”

„Hoe kom je hier ?” Alles leek Henk zo wonderlijk toe. Deze jongen en hij waren immers vijanden ? Het was een vernederend gevoel, door je vijand gered te zijn. Maar hij mocht er niet over praten. Kon dat ? Het hele zwembad wist het toch ? Ja, maar nièt, wie de jongen was, die hem gered had.

„Mijn vader zal je wat willen geven,” zei hij.

„Ik wil niks hebben, en van jouw vader helemaal niet. Dit is de wekelijkse groentenschuit van boer Draayer. Ik vaar altijd mee. Ik help laden en lossen. We komen altijd langs het zwembad. Dan denk ik : daar heb je die luxe-jongetjes. Die spelen maar.”

„Wist je dat ik het was ?”

„Natuurlijk. Ik heb toch ogen.”

„Instappen, satanse kwajongen.” Het was de stem van den badmeester.

„Nee, niet in de roeiboot, dat mankeert er nog ân. Op je plaats, in de kano. En als een hondje zo gehoorzaam vlak naast me blijven.”

Werktuigelijk deed Henk wat hem bevolen werd. Hij vergat den schipper en Dorus goedendag te zeggen, en pagaaide met zware, bibberige armen langzaam voort. Niemand sprak. Opeens greep de bekende hand met het zeemansanker de rand van zijn bootje.

„Als die jongen niet zo'n flinke kerel geweest was, Henk, dan had je suffigheid je moeder haar zoon gekost en mij mijn baantje. Snap je dat ?” Hij knikte. „Het was Dorus,” wou hij zeggen, maar hij zweeg. Hij verlangde opeens heel erg naar zijn kleren, zijn huis, zijn moeder. In zijn hoofd hamerde het woord „luxe-jongetje” en hij verfoeide het.

Het was midden December geworden. Tot grote spijt van de 6de klassers wilde de winter nog niet recht komen. Het was alle dagen lauw regenachtig, met veel wind, maar sneeuw en vorst lieten zich wachten. Gelukkig ! zeiden de grote mensen. Maar de kinderen dachten niet veel over brandstofgebrek, en verlangden naar ijs- en sneeuwgenoegens.

Te méér verlangden ze hiernaar, omdat het in deze Decembermaand op school zo anders was dan vorige jaren. Het Sinterklaasfeest was wel gevierd, maar het was net, of er niet dezelfde animo was als vroeger, en of ze elkaars plagerijen niet eens goed verdragen konden. Er hing een spanning in de klas, die ieder voelde, en die niemand begreep. Er waren er enkelen, die leken op kruidje-roer-mij-nietjes — bij het minste of geringste stoven ze op of waren uit hun humeur. Het ergst was dit met Henk Meyveldt.

„Het ziet er niet mooi uit voor je Kerstrapport, Henk,” had Meester Hoogkamp al een paar keer gezegd. „Jongen, dat jij je toch niet inspant om het nog op te halen !”

Maar Henk had het gevoel, dat hij zich niet inspannen kòn en dat het hem ook niet schelen kon. Alles was vervelend tegenwoordig. Hij speelde de baas over de jongens, zodra ze op de speelplaats of het voetbalveld waren, maar zich echt één met hen voelen deed hij niet. In zijn vrije tijd was hij vaak alleen boven op zijn kamertje en knutselde wat.

En in de meisjeshelft van de zesde ging het ook al niet plezierig toe. Elke dag geharrewar en gekibbel en gesnauw. Terwijl ze nu allen een taaloefening maakten, bleef Meester Hoogkamp's blik op Ali Bengta rusten. Wat dat kind het laatste halfjaar in haar nadeel veranderd was ! Soms had hij gedacht, dat het alles door de oorlog kwam, maar hij geloofde dat toch eigenlijk niet. En nu liep het naar Kerstmis. In zijn gedachten kwam het Kerstfeest, dat hij vorige jaren met zijn klas had gevierd. Hij kon er nu maar niet toe komen, er met de kinderen over te praten. Was dit een klas om het feest van liefde en vrede en licht mee te vieren ?

Opeens tikte hij met zijn potlood op het tafeltje. Alle ogen keken op van het werk. De meeste gezichten keken blij verwachting. Ha ! dachten ze, nu gaat het eindelijk komen, dat Meester over ons Kerstfeest gaat praten, wat we ieder mee moeten brengen en of er een boompje bij komt, en we moeten toch nodig de liedjes gaan repeteren ! Nooit nog was Meester daar zó laat aan begonnen.

„Leg je penhouders maar even neer,” zei Meester. „Ik — ik moet jullie wat zeggen. Wat plezierigs is het niet. Het is voor mij tenminste een groot verdriet. Ik ben nu ruim vier jaar lang jullie Meester geweest, en we hebben viermaal samen een heerlijk Kerstfeest gevierd. Maar, kinderen, van 't jaar kan ik het niet. Er is iets in onze klas dat niet deugt. Waar het vandaan komt, weet ik niet. Maar ik kan geen Kerstfeest vieren met een klas als deze. Ik kan het niet. Ja, en nu moet je maar verder gaan met je werk.”

Het was doodstil in de klas. Je zou een speld hebben kunnen horen vallen.

Een paar meisjes begonnen te huilen. Geen enkele penhouder bewoog. Meesters lippen trilden. Hij zei :
„Nemen jullie je leesboeken maar, we zullen maar gaan lezen.”
Maar ook het toch zo boeiende vervolgverhaal kon hun aandacht niet vasthouden, en allen waren blij, toen eindelijk de vier-uur bel luidde.

Diezelfde avond, even na zevenen, hoorde Henk Meyveldt de voordeurbel

Nooit nog was Ali bij hem geweest . . .

gaan. Hij hoopte, dat het oom Willem was. Die kwam nog wel eens aan 's avonds. Als het oom was, ging hij naar beneden. Moeder zou hem dan wel roepen. Zijn huiswerk was al lang klaar. Maar hij werd niet geroepen. Hij hoorde iemand naar boven komen en hij hoorde Moeder zeggen : „tweede deur rechts.” Zijn kamerdeur werd geopend. Op de drempel stond Ali Bengta.

De twee kinderen keken elkander aan. Nooit nog was Ali bij hem geweest. Henks adem ging sneller. Had zij — had zij het even moeilijk als hij ? Ze wist toch niets van hem ? Ali deed een stap de kamer in en sloot de deur. Met haar ene hand steunde ze op de tafel.

„Henk,” zei ze, „ik — ik kan dat niet hebben, van dat Kerstfeest, Jij ? Hij schudde van n e.

„Henk, wij zijn het, wij tweeën.”

Hij knikte van ja.

„Het komt door ons. Ik weet niet precies wat er met jou is, maar er is met j ou ook wat, h , net als met mij.”

„Dorus,” zei Henk.

Ze keek wat verwonderd, maar vroeg niets.

„Met mij is het mis, vanaf die croquetmatch. We stonden gelijk, en ik wou zo verschrikkelijk graag, dat  nze club zou winnen. Ik heb vals gespeeld. De scheidsrechter zag het niet. Een paar van de meisjes weten het en hebben beloofd me nooit te verraden.”

„Wij wisten het ook,” zei Henk. „Natuurlijk verraad je zo iets niet, van  en uit je klas.”

„Nee, maar van toen af aan is altijd alles ellendig geweest. Altijd dat gevoel in jezelf, dat je een oneerlijke lafbek bent. Dat maakt je kribbig en dwars. En ik heb de anderen aangestoken.”

„Dorus,” zei Henk, „is de beste jongen uit de hele klas.”

Hij begon opeens te vertellen. Waarom ze die eerste keer zo verwoed gevochten hadden. En dat hij hem niet gevraagd had op de partij, niet om zijn armoedige kleren of zo, maar alleen omdat Dorus het in dat gevecht van hem gewonnen had. „Natuurlijk win je het, als je voor de eer van je moeder vecht,” zei hij. „En een held is hij ook.” En hij vertelde, wat er die Zaterdagmiddag buiten het zwembad was gebeurd. En dat hij aan Guus niets had, als vriend. „Ik wou dat Dorus m’n vriend was, echt waar. Maar hij veracht me.”

„Nogal glad,” zei Ali.

De twee kinderen stonden naast elkaar voor Henks schrijftafeltje. Nu was alles gezegd. Maar — het kleine klokje tikte. Met elke tik ging er een seconde voorbij. De seconden werden minuten, en uren, en dagen . . . en beider gedachten gingen naar het naderende Kerstfeest, dat Meester niet kon vieren met zijn klas.

Henk trommelde met zijn middelvinger op een boek. „Ik heb de andere jongens ook aangestoken,” zei hij, „ik heb ze allemaal tegen Dorus opgezet.” Ali bleef nog zwijgen. Haar mond was strak gespannen. Haar handen waren vuisten.

Opeens gingen die vuisten open.

„Henk,” zei ze, „zullen we nou naar Meester toegaan ? Jij en ik ?”

Hij keek haar aan. Hij zag opeens, dat haar gezicht veranderd was. Of nee, het was nu weer gewoon, als vroeger, maar de laatste maanden was het anders geweest.

„Goed,” zei hij. Het leek niet zo moeilijk nu, naar Meester toe te gaan en hem alles te vertellen.

Toch, toen ze op zijn stoep stonden en Ali aan de bel trok, was het ineens z  vreselijk moeilijk, dat Henks benen trilden en Ali zenuwachtig op haar lippen beet. Maar het was Meester zelf, die open deed. En op hetzelfde ogenblik wisten ze, hoeveel hij van hen hield, van hen, twee kinderen uit zijn klas, twee kinderen die een tijdlang een verkeerde kant waren opgedwaald. —

„Wel Henk !” zei Meester. „En Ali. Kom binnen, m’n kinders. Ik geloof,

dat ik heel erg blij ben, dat ik jullie daar op m'n stoep zie staan. Kom maar gauw bij me binnen."

Het was niet moeilijk meer. Een goed half uur later bracht Meester hen allebei thuis. „Ik heb nog zo'n zin in een klein loopje,” zei hij. „En we lopen meteen even bij Blom den kweker aan, voor een Kerstboom.”

De volgende morgen, het laatste halfuur, hadden ze hoofdrekenen. Dat stond tenminste op de lesrooster. Maar Meester maakte een grapje met Dorus, dien hij maar niet aan het lachen kon krijgen, en ging toen genoeglijk op zijn tafeltje zitten.

„Eerst even luisteren,” zei hij, „en daarna mogen jullie kiezen, hoofdrekenen of vertellen.”

Het was opeens of er een blijde vogel door de klas was gevlogen, die allen even iets plezierigs in het oor gefluisterd had. Toch stond Meesters gezicht heel ernstig nu.

„Gisteren kon ik het niet,” begon hij, „maar er is iets veranderd. Er zijn gisteren avond twee kinderen bij me geweest. De een heeft me verteld, dat Dorus Meeter de beste en de moedigste jongen is uit de klas, en de ander heeft een brief geschreven naar de Meisjes-Crocket-club S.E.V. En, kinders, nu kan ik het weer. Ik kan weer Kerstfeest vieren met m'n klas. En we krijgen een boom. En elke dag van vier tot vijf repetitie van Kerstliedjes. Ja, dat moeten jullie er maar voor over hebben.”

„Hoera!” schreeuwde Joost en alle stemmen kwamen los. Meester sprong van de tafel. Hij nam het krijt en begon op het bord te schrijven. „Laat de kinderen tot Mij komen”, schreef hij. Toen legde hij het krijtje neer. Ze werden stil. Ze begrepen niet allen, waarom deze woorden daar nu stonden, maar dat het mooie woorden waren, dat begrepen ze wel.

„Wie tot Jezus komt,” zei Meester, „zal daardoor telkens in zijn leven de moed vinden om te doen wat hij doen moet, al is dat ook iets erg moeilijks. Daar ga ik nou een verhaal van vertellen. Of kiezen jullie hoofdrekenen?”

Wat een vraag! Ze zetten zich al tot luisteren. Zo mooi vertellen als hùn Meester, dat kon niemand. Maar nòg begon hij niet.

„En straks om twaalf uur, dan moet Dorus Meeter eens even blijven zitten. Ik heb met jou nog een appeltje te schillen, jongen. Maar het is een goeie appel, een fijne goudreinet. Want ik ken iemand, en die is Commissaris van een binnenlandse scheepvaartmaatschappij. Die heeft wel eens een jongen nodig, die schipper wil worden. En nou wil ik straks van je horen, of jij daar soms eens met me heen wilt gaan.”

Henks hart bonsde. Bedoelde Meester daar zijn vader mee? Die wàs toch Commissaris van zo'n onderneming! Hij keek achterom naar Dorus. De jongen had een hoge kleur en zijn ogen schitterden.

„Mag ik naast Ali gaan zitten, Meester?” hoorde hij Mia Boogmans vragen. Bij „vertellen” mochten ze altijd gezellig op een kluitje kruipen.

„Ieder mag gaan zitten waar-ie wil,” zei Meester. „Maar vlug! Ik begin.”

Even was er geroezemoes van opstaan en lopen. Een jongen schoof zich in de bank naast Henk. Het was Dorus. Henk voelde zich opeens héél blij. Het is niet om dat van Vader, dacht hij, want dat weet hij niet. Het is, dat hij me nou niet meer veracht. Hij keek opzij naar den ander. „Fijn!” zei hij. En toen werd het doodstil in de klas. Meester vertelde.